

TELŠIŲ R. NEVARĖNŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nevarėnų pagrindinės mokyklos pedagogų etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) įtvirtina mokyklos pedagogų veiklos principus, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir mokyklos vidaus tvarkos dokumentai, taip pat apibrėžia šių principų pažeidimų nagrinėjimo tvarką.

1.1. Etikos kodeksas siejamas su Nevarėnų pagrindinės mokyklos nuostatais, pedagogų pareiginiiais nuostatais, Mokyklos darbo tvarkos taisyklėmis, Lietuvos Respublikos pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Švietimo ir mokslo ministro 2018 birželio 12 d. įsakymu Nr. V-561, Bendroju asmens duomenų apsaugos įstatymu ir reglamentu, įsigaliojusiu 2018 m. gegužės 25 d., Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2017 m. liepos 25 d. nauja redakcija, kitais teisės aktais.

1.2. Etikos kodekso paskirtis – telkti mokyklos pedagogus pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos vertybinius principus: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui ir jo privačiam gyvenimui, socialinę lygybę, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę, tiesos siekimą; kurti mokykloje demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą bei dvasingumą; įvardyti etikos požiūriu vengtiną elgesį; teikti konfliktinių situacijų, susijusių su etikos principų nesilaikymu, vertinimo ir sprendimo rekomendacijas.

1.3. Etikos kodekse vartojamos pagrindinės sąvokos:

1.3.1. **Etika** – tai sąvoka, kuria dažniausiai apibūdinama moralės teorija, grindžiama gero ir blogo, teisingo ir neteisingo elgesio supratimu.

1.3.2. **Pedagogai** – asmenys, susiję su vaiko ugdymu, pedagogo profesine veikla.

1.3.3. **Mokiniai** – mokykloje besimokantys mokiniai.

1.3.4. **Pedagogų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešajame gyvenime.

1.3.5. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

1.3.6. **Tolerancija** – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

II. MOKYKLOS PEDAGOGŲ BENDROSIOS ETIKOS NORMOS

2. Mokyklos pedagogai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais: pagarbos, teisingumo, konfidencialumo, žmogaus teisių pripažinimo ir lojalumo, atsakomybės, sąžiningumo, atidos ir solidarumo.

2.1. Kiekvienas mokyklos pedagogas, vadovaudamasis **pagarbos principu**, įsipareigoja:

2.1.1. Gerbti žmogų, jo teises ir laisves, laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų, Mokyklos darbo tvarkos taisyklių ir šio Etikos kodekso reikalavimų.

2.1.2. Bendrauti su vaikais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais įstaigos bendruomenės nariais palaikant saugią, atvirą, kūrybiškumą skatinančią atmosferą, pasitikint ir pripažįstant jų asmens orumą ir nelygstamą vertę, bendravimą.

2.1.3. Vengti asmens orumo žeminimo, įžeidinėjimų ar priešiško elgesio, laikytis subordinacijos principo.

2.2. Teisingumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

2.2.1. Viešai nereikšti savo simpatijų ir antipatijų ugdytiniams, vienodai gerbti visus.

2.2.2. Sąžiningai vertinti ugdytinius pagal jų žinias.

2.2.3. Būti teisingas visiems dirbantiems, nepaisant tautybės, rasės, lyties, kalbos, kilmės, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų.

2.2.4. Būti tolerantiškas ir teisingas bendruomenės nusiskundimams, nepiktnaudžiauti administracinėmis galiomis.

2.2.5. Su visais mokyklos bendruomenės nariais ir kitais piliečiais elgtis pagarbiai, korektiškai, vykdyti vadovų teisėtus nurodymus, pasiliekančią teisę turėti savo nuomonę visais klausimais ir ją taktiškai reikšti.

2.2.6. Netoleruoti atvejų, kurie gali būti susiję su korupcija, sukčiavimu arba mėginimu daryti neteisėtą poveikį mokyklos bendruomenės nariui.

2.2.7. Atvirai dėstyti savo požiūrį į mokyklos veiklos organizavimą ir administravimą, reikšti kritines mintis, palaikyti atvirą, viešą klausimų svarstymą.

2.3. Konfidencialumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

2.3.1. Neskleisti konfidencialios informacijos apie kolegas ar pavaldinius (pvz. darbuotojo darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai, šeimos reikalai ir pan.).

2.3.2. Neskleisti konfidencialios informacijos apie vaiką, neaptarinėti jos su kitais bendruomenės nariais ar kitais asmenimis.

2.3.3. Neskelbti konfidencialios informacijos, kuri patikėta tvarkyti (naudotis) darbo tikslais, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgalotiems jos sužinoti.

2.4. Atsakomybės principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

2.4.1. Darbo laiką skirti veiklai, susijusiai tik su darbo tikslais.

2.4.2. Tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku vykdyti pavedamas užduotis, savo pareigas atlikti rūpestingai, vadovaudamasis institucijos suformuotais tikslais ir kryptimis.

2.4.3. Nesinaudoti mokyklos nuosavybe ne darbinei veiklai, taip pat nesinaudoti ir neleisti naudotis su darbu susijusia informacija kitaip, negu nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

2.4.4. Inicijuodamas ir vykdydamas renginius, projektus, siejamus su mokyklos vardu, užtikrinti, kad jų rezultatai būtų naudingi mokyklai.

2.4.5. Vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

2.4.6. Atsakingai elgtis darbo vietoje, vengti žalingų įpročių, nebūti darbe apsvaigus nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, nevartoti alkoholinių gėrimų mokyklos teritorijoje ir nerūkyti vietose, kuriose tai gali pamatyti ugdytiniai ar jų artimieji.

2.5. Žmogaus teisių pripažinimo ir lojalumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

2.5.1. Būti paslaugus bendradarbiams, visai mokyklos bendruomenei. Informacijos apie neteisėtus darbuotojų veiksmus arba aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo principo pažeidimu.

2.5.2. Nesutarimus su kolegomis stengtis išspręsti pripažįstant žmogaus teisę turėti kitą nuomonę, aptariant nesutarimus tarpusavyje, o neišsprendus ginčo pirmiausia kreiptis į mokyklos administraciją.

2.5.3. Su vadovais elgtis pagarbiai, bendrauti korektiškai, vykdyti teisėtus jų nurodymus, savo nuomonę visais klausimais reikšti taktiškai.

2.5.4. Skatinti palankią darbo atmosferą, nešmeižti, neapkalbinėti, neįžeidinėti kitų darbuotojų, darbe nedemonstruoti neigiamų emocijų.

2.5.5. Informaciją riboti tada, kai būtina apsaugoti bendruomenės ir ugdytinių interesus arba kai tai reglamentuoja teisės aktai ir duomenų apsaugos reglamentas.

2.6. Sąžiningumo principas. Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

2.6.1. Gebėti deramai atlikti savo pareigas, nuolat tobulinti savo profesinius gebėjimus ir įgytas kompetencijas panaudoti darbe.

2.6.2. Konfliktinėmis aplinkybėmis elgtis sąžiningai, objektyviai ir nešališkai įvertinti aplinkybes, išklausti abiejų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.

2.6.3. Teikti teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoti išteklius, vadovautis švietimo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauti nei savo padėtimi, nei vaikų pasitikėjimu, siekiant asmeninės naudos.

2.7. Atidos ir solidarumo principas.

2.7.1. Vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis, pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo elgesiu ir veiksmais parodydamas suprantąs vaiko (vaikų) emocinę būseną.

2.7.2. Pagarbiai elgtis su mokyklos bendruomenės nariais ir kitais piliečiais, nežeminti mokyklos vardo nepriimtinais įpročiais, darbo ir ne darbo metu elgtis pagal visuotinai priimtas elgesio normas.

2.7.3. Siekti, kad kolektyve vyrautų savitarpio pasitikėjimo, sutelkto komandinio darbo atmosfera; vengti šmeižto, apkalbų, įžeidinėjimų, nesutarimus su kolegomis siekti spręsti aptariant juos tarpusavyje.

2.7.4. Saugoti mokyklos ir savo bei bendruomenės narių neprikaištingą reputaciją, deramai ir kokybiškai atlikti savo pareigas.

2.8. Mokyklos darbuotojų etikos normos pažeidžiamos, kai:

2.8.1. Profesinė konkurencija tarp kolegų įgyja nesąžiningas formas, dalyvaujama negarbinguose, neteisėtuose sandoriuose, nuslepia visiems pedagogams skirta informacija, eskaluojami smulkmeniškai konfliktai bei intrigos.

2.8.2. Pedagogas bendradarbių arba tėvų, vaikų akivaizdoje nepagarbiai atsiliepia apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, pažiūras ir asmenines savybes.

2.8.3. Rekomenduojant suteikti apdovanojimą ar pateikiant rekomendaciją dėl veiklos vertinimo kitokiomis formomis, remiamasi politiniu vertinimu ar asmenine išankstine nepalankia nuostata, o ne dalykišku darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis.

2.8.4. Daromas spaudimas kolegai, siekiant nepelnyto įvertinimo arba norint nuslėpti nesąžiningus profesinius veiksmus.

2.8.5. Pavištinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas ar pavaldinius (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.);

III. PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PRIEŽIŪRA

3. Etikos kodekso pažeidimus svarsto Etikos priežiūros komisija, sudaryta pažeidimams nustatyti.

3.1. Komisija sudaroma iš trijų narių: 2 narius siūlo visuotinis darbuotojų susirinkimas, 1 – tėvų bendruomenė.

3.2. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus pareiškimą, kitą informaciją arba siekiant inicijuoti Etikos kodekso papildymus ar pataisas.

3.3. Komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Komisijos pirmininkas. Jeigu gautas pareiškimas susijęs su Komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja komisijos pirmininko pavaduotojas.

3.4. Pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš metus.

3.5. Pareiškimai dėl etikos pažeidimų įteikiami Komisijos pirmininkui raštu. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti pareiškimai. Anoniminiai pareiškimai nesvarstomi.

3.6. Etikos kodekso pažeidimai nagrinėjami šiais atvejais:

3.6.1. Gavus asmens (pareiškėjo) rašytinį pareiškimą su pateiktais faktais.

3.6.2. Visuomenės informavimo priemonėse pasirodžius informacijai apie mokykloje pažeistas piliečių ar kitų asmenų teises.

3.6.3. Svarstant asmens, kuris susijęs su direktoriumi artimais giminystės ar svainystės ryšiais, elgesį ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje 1997 m. liepos 2 d. įstatymu Nr. VIII-371, pasiūlyti direktoriui nusišalinti nuo svarstomo klausimo ir siūlyti raštu deleguoti administracijos darbuotoją, kuriam svarstomas asmuo yra pavaldus pagal mokyklos struktūrą, darbo tvarkos taisykles ir darbuotojo pareiginius nuostatus.

3.7. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti pareiškėjui ar suinteresuotam asmeniui įstatymų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 40 darbo dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.

3.8. Pedagogas, dėl kurio gautas prašymas ar informacija, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

3.9. Pedagogas turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs pareiškimas ar informacija.

3.10. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

3.11. Komisija nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos kodeksą, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

3.12. Žodžiu ar raštu įspėti asmenį apie pažeidimą.

3.12.1. Komisija, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti šias priemones: įspėti pedagogą arba pasiūlyti direktoriui skirti drausminę nuobaudą.

3.12.2. Etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratęsimo, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti, atitikties nustatymui bei kitais atvejais. Už profesinės etikos pažeidimus gali būti taikomos moralinio poveikio priemonės (pvz. žodinė pastaba, įspėjimas ir pan.).

3.13. Etikos kodeksas negali numatyti visų nepagarbos atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius pareiškimus dėl nederamo elgesio, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

4.1. Etikos kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami direktoriaus.

4.2. Kiekvienas mokyklos pedagogas privalo savo veikloje vadovautis šiuo Etikos kodeksu.

4.3. Mokyklos Etikos kodekso projektas svarstomas viešai. Priimtas Etikos kodeksas paskelbiamas viešai (skelbimų lentoje, internetinėje svetainėje).

4.4. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

4.5. Mokyklos Etikos kodeksas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos. Pritarus Mokyklos tarybai Etikos kodeksas tvirtinamas direktoriaus įsakymu.

4.6. Naujai priimamai pedagogai pasirašytinai supažindinami iš karto po darbo sutarties pasirašymo.
